

Sygn. akt I PK 259/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko O. Spółce z o.o. Spółce komandytowej w Ł.
o odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę i ekwiwalent za urlop,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 maja 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt III Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 20 marca 2015 r. oddalił apelację strony pozwanej O. Spółki z o.o. Spółki komandytowej w Ł. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 19 grudnia 2014 r., na mocy którego zasądzono od strony pozwanej na rzecz powoda R. G. następujące kwoty: a) tytułem odszkodowania - 9.003,33 zł z ustawowymi odsetkami, b) tytułem wyrównania wynagrodzenia za czerwiec 2014 r. - 240 zł brutto z ustawowymi odsetkami, c) tytułem wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za 7 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za 2014 r. - 2.219,20 zł brutto z ustawowymi odsetkami, d) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego -1.626,93 zł (pkt I), oddalono powództwo w pozostałej części (pkt II), orzeczono o kosztach zastępstwa procesowego (pkt III i IV) oraz

nadano wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 9.003,33 zł (pkt V).

W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że ocena zgodności z prawem rozwiązania umowy o pracę z powodem bez zachowania okresu wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 k.p. zależała od treści ustaleń zapadłych pomiędzy powodem a jego przełożoną M. G. podczas ich rozmowy telefonicznej w dniu 23 czerwca 2014 r. Wobec braku świadków tej rozmowy, danie wiary twierdzeniom któregoś z nich zależało od uwzględnienia innych, niezwiązanych bezpośrednio ze sprawą okoliczności.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła strona pozwana O. [...] Spółka z o.o. Spółka komandytowa w Ł., zaskarżając wyrok w całości oraz wnosząc o jego uchylenie oraz ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach:

1) naruszenia przepisów postępowania, mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: a) art. 210 § 3 k.p.c., art. 235 k.p.c., art. 236 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu i dokonaniu ustaleń faktycznych w oparciu o dowody, które nie zostały dopuszczone i przeprowadzone na rozprawie, b) art. 378 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., art. 387 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na zaniechaniu rozpoznania wszystkich zarzutów apelacji i braku wyczerpującego wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd Okręgowy podzielił wszystkie ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, jak też braku przedstawienia w sposób wyczerpujący własnej oceny całego zebranego materiału dowodowego, c) art. 386 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zarzuty apelacji uzasadniały zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie, jako że Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia art. 233 k.p.c. polegającego na dowolnej ocenie zebranego materiału dowodowego, dokonanej w sposób rażąco sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego przez dokonanie oceny wiarygodności zeznań świadków strony pozwanej przez pryzmat

ich zgodności lub braku zgodności z zeznaniami świadków powoda, które *a priori* zostały uznane za w pełni wiarygodne, d) art. 385 k.p.c. przez jego bezzasadne zastosowanie w sytuacji, gdy zarzuty apelacji uzasadniały zmianę zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie;

2) naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 56 § 1 i § 2 k.p. w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. przez ich błędne zastosowanie i zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, mimo że z materiału dowodowego wynika, iż rozwiązanie umowy o pracę w tym trybie było uzasadnione i zgodne z prawem, b) § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1632) polegające na jego niezastosowaniu, mimo że przewiduje on procedurę usprawiedliwiania nieobecności pracownika w pracy z powodu choroby powodującej niezdolność do wykonywania obowiązków, która nie została dochowana przez powoda.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywiste uzasadnienie skargi kasacyjnej z uwagi na: 1) „dokonanie ustaleń faktycznych w oparciu o przedstawiony przez powoda formularz, który nie został przez Sąd pierwszej instancji formalnie dopuszczony i przeprowadzony, co oznacza naruszenie istoty procesu cywilnego, którego elementarną częścią jest postępowanie dowodowe i roztrząsanie jego wyników (art. 210 § 3 k.p.c., art. 235 i 235 k.p.c.) oraz wyrokowanie na podstawie dokonanych w ten sposób ustaleń (art. 316 § 1 k.p.c.)”, 2) nierozpoznanie „wszystkich zarzutów podniesionych przez skarżącą w apelacji, a to zarzutu pominięcia przez Sąd pierwszej instancji zeznań P. T. w zakresie, w jakim potwierdza on stanowisko M. G., co do skutecznego odwołania powoda z urlopu wypoczynkowego i wydania mu kategorycznego polecenia powrotu do pracy”, 3) nieprawidłowe zastosowanie „art. 385 k.p.c. (...) w sytuacji, gdy z uwagi na podniesione uchybienia, jakich dopuścił się Sąd Rejonowy zasadne było zastosowanie art. 386 § 1 k.p.c. tj. uwzględnienie apelacji, zmiana wyroku w zaskarżonym zakresie oraz oddalenie powództwa”, 4) bezzasadne zastosowanie

art. 56 § 1 i § 2 k.p. regulującego roszczenia, jakie przysługują pracownikowi w przypadku niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia, z winy pracownika”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W świetle utrwalonego orzecznictwa przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., III PK 73/11, LEX nr 1215153). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane. O ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ma to być przy tym

zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Oczywiście naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Wymienionych wyżej wymogów nie spełnia wniesiona skarga kasacyjna.

Wskazując na oczywiste uzasadnienie skargi opisane w punktach pierwszym i drugim wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżąca nie odnosi się do żadnego przepisu, którego naruszenie miałoby mieć walor naruszenia kwalifikowanego, widocznego na pierwszy rzut oka. W punkcie pierwszym wniosku skarżąca oczywistej zasadności skargi upatruje w „dokonaniu ustaleń faktycznych w oparciu o przedstawiony przez powoda formularz, który nie został przez Sąd pierwszej instancji formalnie dopuszczony i przeprowadzony”, co może oznaczać, że chodzi o naruszenie art. 236 k.p.c., choć skarżąca tego przepisu nie wymienia. W tej kwestii należy zauważyć, że art. 236 k.p.c. został wprawdzie naruszony, jednak nie w sposób, który można uznać za oczywisty w wyżej przedstawionym rozumieniu. Jak obszernie uzasadnił Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd pierwszej instancji rzeczywiście nie wydał stosownego postanowienia o dopuszczeniu dowodu w postaci druku „rozliczenia miesięcznego HP”, jednak dowód ten był znany obu stronom, co wynika z protokołu rozprawy z dnia 23 października 2014 r. Niewydanie formalnych postanowień o dopuszczeniu lub odmowie dopuszczenia określonych środków dowodowych (art. 236 k.p.c.) nie jest z reguły uchybieniem mogącym mieć wpływ na wynik sprawy chyba, że narusza zasady kontradyktoryjnego procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r., III CSK 413/14, LEX nr 1794317), co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca. Skarżąca miała bowiem możliwość ustosunkowania się do dowodu przedstawianego przez drugą stronę, a to spełnia warunek

kontradiktoryjności procesu. Ponadto skarżąca nie wykazała by uchybienie to miało wpływ na wynik sprawy. Natomiast zarzut naruszenia prawa procesowego może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r., II CSK 505/14, LEX nr 1813348). Podobnie w punkcie drugim wniosku skarżąca ogranicza się do stwierdzenia, że „oczywista zasadność przedmiotowej skargi wynika także z faktu, iż Sąd drugiej instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji”, nie odwołując się w tym zakresie do jakiegokolwiek przepisu postępowania, jak chociażby art. 378 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu zawartego w punkcie trzecim wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tj. oczywistego naruszenia art. 385 k.p.c. przez nieprawidłowe zastosowanie i oddalenie apelacji należy stwierdzić, że zastosowanie przez Sąd drugiej instancji art. 385 k.p.c. (oddalenie apelacji) w warunkach, gdy zdaniem skarżącej Sąd ten powinien orzec zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. (zmienić zaskarżony wyrok), nie może być podnoszone jako uchybienie procesowe, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Do obu wymienionych przepisów sąd drugiej instancji sięga w ostatniej fazie postępowania, po dokonaniu subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod mającą zastosowanie w sprawie normę prawa materialnego. Skorzystanie przez sąd z art. 385 k.p.c. albo z art. 386 § 1 - 4 k.p.c. przy wydawaniu orzeczenia jest konsekwencją czynności podjętych na wcześniejszych etapach postępowania, nie zaś przyczyną zarzucanej wadliwości rozstrzygnięcia, a zatem nie może być postrzegane jako uchybienie przepisom prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (por. spośród licznych orzeczeń Sądu Najwyższego wyrok z dnia 5 października 2012 r., IV CSK 166/12, LEX nr 1228619 oraz wyrok z dnia 4 października 2013 r., I PK 70/13, LEX nr 1555030). Skarżąca w żaden sposób nie wykazała, aby przepis ten został naruszony w sposób rażący, widoczny na pierwszy rzut oka.

Natomiast zawarty w punkcie czwartym wniosku zarzut oczywistego naruszenia art. 56 § 1 i § 2 k.p. przez jego bezzasadne zastosowanie „skoro prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego powinna prowadzić do wniosku, że przełożona (...) skutecznie i kategorycznie odwołała powoda z urlopu” co uzasadniało rozwiązanie z nim umowy w trybie dyscyplinarnym, oparty

jest w istocie na polemice z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sądy *meriti*, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Sądy orzekające w sprawie ustaliły, że przełożona udzieliła powodowi zgody na kontynuowanie urlopu, wobec tego wskazana przyczyna wypowiedzenia jako ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych przez zlekceważenie polecenia służbowego bezpośredniej przełożonej o odwołaniu powoda urlopu i nie usprawiedliwienie związanej z tym nieobecności w pracy w dniach 23, 24 i 25 czerwca 2014 r. nie była zasadna. Wobec tego rozwiązanie z powodem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. było niezgodne z prawem i powodowi przysługiwało odszkodowanie z art. 56 § 1 k.p. Nie doszło zatem do naruszenia tego przepisu, a tym bardziej do jego naruszenia w postaci kwalifikowanej, widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

W konsekwencji należy uznać, że skarżąca nie wykazała, aby zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju kwalifikowaną wadą prawną, która mogłaby być uznana za elementarną lub oczywistą i uzasadniającą twierdzenie o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej w zakresie naruszenia wskazanych przepisów. Stwierdzenie takiego kwalifikowanego naruszenia wymagałoby poszukiwania w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, jak też ponownej weryfikacji i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co usuwa się spod weryfikacji kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i przekreśla tezę o rzekomo oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).